

Institutt for lingvistiske, litterære og estetiske studium:

Pensumliste NOLI103 – Den eldre litteraturen

Vår 2014

I denne pensumlistan er eit tilstrekkeleg og tilrådd pensum markert med kryss.
Undervisninga vil så langt det er mogleg ta opp dei avkryssa verka. Legg du opp
denne lista, treng du ikkje levere liste til instituttet. Studentar som vil leggje opp andre
verk, må sjølve fylle ut ei pensumliste og levere ho til instituttet innan fastsett frist.
Studentar som ikkje har levert eiga liste innan denne fristen, går opp til eksamen etter
den ferdig utfylte lista nedanfor.

STUDENT:

.....
(BRUK BLOKKBOKSTAVAR)

1 Litterære tekster

Norrøn litteratur

Ei islendingesoge. Vel mellom:

[ ] *Soga om Ramnkjell Frøysgode*, omsett av:

[ ] *Soga om Gunnlaug Ormstunge*, omsett av:

[X] *Soga om Gisle Sursson*, omsett av: LNU / Samlaget 2003.

Voluspå, utg. *Norrøne tekster i utval* (1994) s. 18–32.

Soga om Margreta, utg. *Norrøne tekster i utval* (1994) s. 266–276.

“Songen om to elskande” i *Strengleikar*, utg. *Norrøne tekster i utval*, s. 282–286.

Fra “Gylvaginning” i *Snorre-Edda* kap. 44–50, utg. *Norrøne tekster i utval*, s. 54–76.

Fra *Soga om Olav den heilage* kap. 112–113, 188–190 og 233–234, utg. *Norrøne tekster i utval*, s. 100–108, 116–124.

Folkediktning

To folkeviser:

”Draumkvede”:

Restituert tekst: Moltke Moes restitusjon

Urestituert tekst: Oppskrift etter Maren Ramskeid

”Margit og Targjei Risvollo”

Tre gamlestev:

”Frøde-stev”

Tre nystev:

”Elskhug-stev”

To folkeeventyr:

”Hvidebjørn Kong Valemon” (AT 452)

”Præsten og klokkeren” (AT 922)

Ei segn:

”En gammeldags juleaften”

Lyrikk

Om lag 60 sider nordisk lyrikk frå perioden 1600–1900.

Forfattarane/tekstene nedanfor må vere med. Kryss av der det er val mellom fleire dikt.

Dorthe Engelbretsdatter:

”Afftens Psalme” (1678) (3 s.)

Thomas Kingo:

“Keed af Verden, og Kier ad Himmel” (1681) (4 s.)

Petter Dass:

Frå *Herrens Bøn, Fader Vor*: “Den Anden Sang: Helliget vorde dit Navn”

(“Herre Gud, dit dyre Navn og Ære”) (1715) (3 s.)

H.A. Brorson: Ein salme. Vel mellom:

[ ] “Jeg er en rose i Saron” (1732) (2 s.) og

[X] “I skal finde et spædt Barn” (“Mit Hierte altid vancker”) (1732) (3,5 s.)

Christian Braunmann Tullin:

“Majdagen” (1758) (13 s.)

Carl Michael Bellman: Ein epistel. Vel mellom:

[ ] Nr. 23 (1790) (4 s.)

[ ] Nr. 35 (1790) (2,5 s.)

[X] Nr. 82 (1790) (3,5 s.)

Johan Herman Wessel: Eitt dikt/ei versforteljing. Vel mellom:

[X] “Vaaren” (1774) (2 s.)

[ ] “Smeden og Bageren” (1784) (3 s.)

Johannes Ewald: Eitt dikt. Vel mellom:

[X] “Rungsteds Lyksaligheder” (1775) (3 s.)

[ ] “Til min M***” (1780) (2 s.)

Edvard Storm:

“Heimreise fraa Sætern” (1802) (1 s.)

Adam Oehlenschläger:

“Guldhornene” (1803) (6,5 s.)

Erik Johan Stagnelius:

“Till Förruttnelsen” (seinast 1818) (1 s.)

Henrik Wergeland: Minst tre dikt, minst to av desse:

[X] “Pigen paa Anatomikammeret” (1837) (1 s.)

[X] “Den første Omfavnelse” (1838) (2 s.)

[X] “Til en Gran” (2 s.)

[ ] “Følg Kaldet!” (1844) (6,5 s.)

[ ] “Til Foraaret” (1845) (1 s.) P

[X] “Til min Gyldenlak” (1845) (1 s.)

I staden for tre dikt av Wergeland kan studenten leggje opp:

[ ] *Jan van Huysums Blomsterstykke* (1840)

Johan S. Welhaven: Minst eitt dikt. Vel mellom:

[ ] “Søfuglen” (1839) (1 s.)

[ ] ”En Vaarnat” (1844) (1 s.)

[X] ”Republikanerne (1839) (2s)

[ ] “Det omvendte Bæger” (1845) (4 s.)

[ ] “Digtets Aand” (1845) (2 s.)

[X] “Lokkende Toner” (1860) (1 s.)

Nikolai F.S. Grundtvig:

“I Kveld blev der banket paa Helvedes Port” (1837) (1 s.)

Aasmund O. Vinje: Eitt dikt. Vel mellom:

[ ] “Vaaren” (1860) (1 s.)

[X] “Ved Rundarne” (1860) (1 s.)

Magdalene Thoresen: Eitt dikt. Vel mellom:

[X] “Jeg har søgt” (1860) (2 s.)

[ ] “Savn” (1860) (1,5 s.)

Ivar Aasen: Eitt dikt. Vel mellom:

- [ ] "Gamle Norig" (1863) (1 s.)
- [X] "Sumarkvelden" (1863) (2 s.)

Henrik Ibsen: Eitt dikt. Vel mellom:

- [X] "Bergmanden" (1871) (2 s.)
- [ ] "Borte" (1871) (1/2 s.)

J. P. Jacobsen:

"Arabesk. Til en Haandtegning af Michel Angelo" (1874) (4 s.)

Bjørnstjerne Bjørnson: Eitt dikt. Vel mellom:

- [ ] "Mit Følge" (1869) (3 s.)
- [X] "Salme II" (1880) (2 s.)

Arne Garborg: Eitt dikt. Vel mellom:

- [ ] "Til deg, du Hei" (1895) (2 s.)
- [X] "Ved Soleglad" (1895) (2 s.)

Sigbjørn Obstfelder: Eitt dikt. Vel mellom:

- [X] "Jeg ser" (1893) (1 s.)
- [ ] "Navnløs" (1893) (1 s.)
- [ ] "Al Skabningen sukker" (1893) (2,5 s.)
- [ ] "Jeg-et" (1903) (1 s.)

Ei normalside lyrikk blir rekna til 25 linjer. Sidetalet blir utrekna etter denne tabellen:

1–13 linjer: 0,5 s.

14–32 linjer: 1,0 s.

33–38 linjer: 1,5 s.

39–57 linjer: 2,0 s.

osv.

Det er mogleg å føre opp fleire dikt av same forfattar og å velje dikt frå utvalet ovanfor som ikkje allereie er kryssa av. Islandske og færøyske dikt kan leggjast opp i omsetjing. Oppgi tittel, årstal og kjelde under "Avvik frå pensumlista".

Dramatikk

Ludvig Holberg: Ein komedie:

Erasmus Montanus (1721/1731)

Henrik Ibsen:

Peer Gynt (1867)

Eitt samtidsdrama: *Gengangere* (1881)

August Strindberg: Eitt drama. Vel mellom:

- [X] *Fadren* (1887)
- [ ] *Fröken Julie* (1888)

Epikk

a) Romanar

Norske romanar:

Camilla Collett:

Amtmandens Døtre (1854–55)

Bjørnstjerne Bjørnson:

Synnøve Solbakken (1857)

Amalie Skram: Ein roman. Vel mellom:

- [X] *Sjur Gabriel* (1887)
- [..] *Forraadt* (1892)

Arne Garborg: Ein roman. Vel mellom:

- [X] *Bondestudentar* (1883)
- [ ] *Trætte mænd* (1891)
- [ ] *Fred* (1892)

Knut Hamsun: Ein roman. Vel mellom:

- [X] *Sult* (1890) P
- [ ] *Mysterier* (1892)
- [ ] *Pan* (1894)

Ein dansk roman. Vel mellom:

- [X] J.P. Jacobsen: *Niels Lyhne* (1880)
- [ ] Herman Bang: *Ved Vejen* (1886)
- [ ] Johannes V. Jensen: *Kongens Fald* (1899–1901)

Ein svensk roman. Vel mellom:

- [ ] C.J.L. Almqvist: *Det går an* (1839)
- [ ] August Strindberg: *Röda rummet* (1879)
- [ ] August Strindberg: *I Havsbandet* (1889)
- [X] Victoria Benedictsson: *Pengar* (1885)

b) Kortprosa

Maurits Hansen: Ei novelle. Vel mellom:

- [X] "Luren" (1819)
- [ ] "Novellen" (1827)

St. St. Blicher: Ei forteljing. Vel mellom:

- [ ] "Hosekræmmeren" (1829)
- [ ] "Skytten paa Aunsbjerg" (1839)
- [X] "De tre Helligaftener" (1841)

H.C. Andersen: To eventyr:

"Dynd-Kongens Datter"

"Fyrtøjet"

Jonas Lie: Eitt eventyr frå *Trolld. En Tylft Eventyr* (1891):

"Andværs-Skarven"

J.P. Jacobsen: Ei forteljing. Vel mellom:

- [X] "Mogens" (1872)
- [ ] "Pesten i Bergamo" (1882)

Alexander Kielland:

"Karen" (1882)

Victoria Benediktsson:

Tekstutdrag frå *Från Skåne* (1884)

Herman Bang:

"Irene Holm" (1890)

Hans E. Kinck: Ei novelle. Vel mellom:

- [X] "Felen i vilde skogen" (1895)
- [ ] "Høstnætter" (1895)
- [ ] "Den nye kapellanen" (1897)

Sakprosa

Ca. 35 sider. Essay, tale, brev skal vere representerte, og forfattarane Holberg, Bjørnson, Vinje.

Ludvig Holberg: Essay frå *Moralske Tanker* (1744) og *Epistler* (1748–54):

Libr. I: Epigram 86: "Store og prægtige løfter" (3 s.)

Epistola LX: "Apologi for Fanden" (3 s.)

Bjørnstjerne Bjørnson: Tale:
Frå Francis Bull: *Norske Taler og Brev*, Oslo 1977:
"Om at være i Sandhed" (1877) (5 s.)
"Tale ved Afsløringen af Wergelandsstøtten, 17. mai 1881" (1881) (5.5 s.)
Aasmund Olavsson Vinje: Tale eller essay:
Frå *Ferdaminni fraa Sumaren 1860*, v. Reidar Djupedal, Bergen 1975, s. :
Innleiinga [utan tittel] (4 s.)
"Grauten paa Grut" (4 s.)
Brev:
Camilla (Wergeland) Collett: Frå *Breve fra ungdomsaarene*, utg. v. Leiv Amundsen, Oslo 1930, s. 131-34 (3 s.)
Alexander L. Kielland: Frå *Brev 1896-1906 I-IV*, b. II, s. 53-54 (2 s.)
Henrik Ibsen: Frå *Georg og Edv. Brandes' Brevveksling med Bjørnson, Ibsen, Kielland, Elster, Garborg, Lie*, b. 1, s. 239-42 (3 s.)

2 Litteraturhistorie

Norsk litteraturhistorie

Les om litteratur før 1900 i eit av desse verka:
Bjarne Fidjestøl m.fl.: *Norsk litteratur i tusen år. Teksthistoriske linjer* (1994/1996).
Per Thomas Andersen: *Norsk litteraturhistorie* (2012).

Dansk litteraturhistorie

Eit utval på om lag 25 sider frå dansk litteraturhistorie (periode-, sjanger- eller forfattarskap-studium). Før opp forfattar, tittel og sidetal:
Frå Lise Busk Jensen m.fl.: *Dannelse, folkelighed, individualisme 1848-190*, Kbh. 1985. (=Dansk litteraturhistorie, b. 6): "H.C. Andersen", s. 56-73 (18 s.)
Frå Håkon Stangerup og F.J. Billeskov Jansen: *Dansk litteraturhistorie*, b. 3:
Fra Georg Brandes til Johannes V. Jensen, Kbh. 1966: "J.P. Jacobsen", s. 58-95 (39 s.)

Svensk litteraturhistorie

Eit utval på om lag 25 sider frå svensk litteraturhistorie (periode-, sjanger- eller forfattarskap-studium). Før opp forfattar, tittel og sidetal:
Frå Elisabeth Møller Jensen (red.): *Nordisk kvindelitteraturhistorie*, b. 2:
Faderhuset, Kbh. 1993: "Jeg vil skrive om kvinder. Om Victoria Benedictsson", s. 528-539 (12 s.)
Frå Lars Lönnroth og Sven Delblanc (red.): *Den Svenska Litteraturen*, b. 2:
Genombrottstiden [1988], Sth. 1999: "Strindberg och genombrottstiden", s. 220-248 (29 s.)

3 Litteraturteori

Sjangerteori, eldre sakprosa:

Tale:
Jørgen Fafner: *Retorik. Klassisk og moderne* [1977], 9. rev. oppl. 2005: Kap. 1, s. 14-49 og kap. 4, s. 118-120.
Brev:
Jørgen Fafner: *Tanke og tale. Den retoriske tradition i Vesteuropa* (1982), s.

150-157.

Essay:

Georg Johannessen: "Holberg og Essayet", i Kjell Heggelund (red.): *Essays* (1977).

Litteraturhistoriografi

Per Meldahl: "En tradisjon blir konstituert: Nasjonalromantikkens litteraturhistorier" (1983)

Asbjørn Aarseth: "Periodisering i de estetiske disciplinene" (1990)

David Perkins: Litteraturhistorie – en aktuel diskusjon" (1992)

Stilhistorie og epokelære

Preben Meulengracht Sørensen: "Den norrøne litteratur og virkeligheden" (1989/2000)

Willy Dahl: *Stil og struktur* (1995) s. 78–152

Litterær analyse og tolking

Anders Olsson: "Intertextualitet, komparation och reception" (1998)

Kjeldetekster

Herman Bang: "Realisme og Realister" (1880)

Sigbjørn Obstfelder: "Jeg-formen i litteraturen" (1900)

TEKSTUTGÅVER

Primærlitteratur

Lyrikk:

Idar Stegane m.fl. (red.): *Norske tekster. Lyrikk*. (Dei aller fleste obligatoriske norske dikta finst her.)

Ivar Havnevik (red.): *Den store norske diktiboken. Norsk lyrikk gjennom tidene* (2005).

Knut Imerslund (red.): *Norske dikt i 1000 år* (1997).

Kortprosa:

Steinar Gimnes og Jorunn Hareide (red.): *Norske tekster. Prosa*. (2009)

Sakprosa:

Ottar Grepstad (red.): *Norske tekster. Sakprosa* (1999). (Pensum i sakprosa blir dekt i kompendiet for kurset.)

Sekundærlitteratur

Pensum i *dansk* og *svensk* litteraturhistorie (pkt. 2, b og c) kan veljast fra t.d. desse verka:

P.H. Traustedt (red.): *Dansk Litteratur Historie*, 6 b. [1964-1966], ny utv. utg. Kbh.: Politiken 1976-77.

Dansk litteraturhistorie [skrevet av et forfatterkollektiv], 9 b. [1983-1985], 3. utg. Kbh.: Gyldendal 2000.

Ib. Fischer Hansen m.fl. (red.): *Litteraturhåndbogen* [1985], 6. utg. Kbh. 2001.

Johannes Fibiger og Gerd Lütcken: *Litteraturens veje* Kbh. 1996.

Sven Delblanc og Lars Lönnroth: *Den Svenska Litteraturen*, 7 b., Sth. 1987-1990.

Bernt Olsson og Ingemar Algulin: *Litteraturens historia i Sverige* [1987], 4. oppl. Sth. 1995.

Elisabeth Møller Jensen (red.): *Nordisk kvindelitteraturhistorie*, 5 b, Kbh. 1993-1998. (Svensk utg.: *Nordisk kvinnolitteraturhistoria*, Höganäs 1993-2000.)

Kompendium

Det blir utarbeidd kompendium for dansk og svensk lyrikk og kortprosa, for sakprosa og for artiklar (evt. utdrag av større verk) frå pensum i sekundær litteratur. Andre korte tekster som er vanskeleg tilgjengelege på anna vis, vil som regel også bli å finne i kompendiet.

Heile verk

Heile pensumverk må som hovudregel kjøpast eller lånast av studentane. Det gjeld både primær- og sekundærlitteratur.

Språkform

Heile tekstpensum skal som hovudregel lesast i original språkform. Det skal t.d. ikkje nyttast omsette versjonar av dansk og svensk litteratur, heller ikkje moderniserte versjonar av eldre norsk litteratur.

Avvik frå pensumlista:

Dato: ..... Student:.....

Godkjenning:

Dato: ..... Faglærar: .....